

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Lenky Krupičkové a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobkyně: **RADEAN s. r. o.**, se sídlem U Nikolajky 2078/26, Praha 5, zastoupena JUDr. Zdeňkem Hromádkou, advokátem se sídlem třída Tomáše Bati 385, Zlín, proti žalovanému: **Ministerstvo financí**, se sídlem Letenská 15, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 18. 1. 2022, č. j. 60 Af 48/2021 - 39,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 22. 9. 2021, č. j. MF-26382/2021/1203-7, žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí ze dne 3. 9. 2019, č. j. OKIN-ZAS 12/2015, jímž Úřad Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava zastavil daňové řízení ve věci námitky žalobkyně proti exekučním příkazům.

II.

[2] Proti uvedenému rozhodnutí žalovaného podala žalobkyně žalobu u Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci (dále též „krajský soud“). Krajský soud v záhlaví uvedeným usnesením zamítl žádost žalobkyně o prominutí zmeškání lhůty k zaplacení soudního poplatku za žalobu a řízení o žalobě zastavil. Konstatoval, že žalobkyně zaplatila soudní poplatek za žalobu až po marném uplynutí stanovené lhůty. Zmeškání této lhůty je přitom možné prominout pouze z vážných omluvitelných důvodů. Takové důvody

žalobkyně netvrdila. Pouze obecně odkázala na „*administrativní nedopatření*“, aniž by konkrétně vylíčila, v čem mělo spočívat a proč by je soud měl hodnotit jako omluvitelný důvod. Nijak nespecifikovala ani svůj poukaz na „*koronavirové zasažení příslušných pracovníků*“. Nadto k těmto tvrzením nedoložila žádné důkazy. Krajskému soudu nebylo rovněž zřejmé, jak nezaplacení soudního poplatku mohly ovlivnit vánoční svátky, které nastaly až po marném uplynutí lhůty k zaplacení poplatku (23. 12. 2021). Jelikož krajský soud zmeškání lhůty neprominul, nezbylo mu než zastavit řízení pro nezaplacení poplatku ve stanovené lhůtě.

III.

[3] Žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) podala proti rekapitulovanému usnesení krajského soudu kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Namítla, že usnesení krajského soudu je nesrozumitelné a vnitřně rozporné. Krajský soud rovněž nesprávně dovodil, že lhůta pro zaplacení soudního poplatku je lhůtou soudcovskou. Není rovněž pravdou, že stěžovatelka netvrdila existenci překážky, která jí bránila v zaplacení soudního poplatku. Stěžovatelka příslušné důvody uvedla. Pokud je krajský soud shledal nedostatečnými, měl ji vyzvat k odstranění vad podání. Stěžovatelka dále upřesnila, že řízení týkající se dané záležitosti má na starosti její jednatel, který byl prokazatelně od 16. 12. 2021 do 10. 1. 2022 nemocen a měl na úhradu soudního poplatku reálně jen 5 pracovních dní. Krom toho dochází v době kolem Vánoc k čerpání dovolené ze strany řady zaměstnanců, a nebylo tak koho zaplacením soudního poplatku pověřit. Z uvedených důvodů navrhla zrušení napadeného usnesení a vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení.

IV.

[4] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

V.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Nejvyšší správní soud předesílá, že posuzovaná kasační stížnost směřuje proti usnesení krajského soudu, jímž bylo zastaveno řízení o žalobě z důvodu nezaplacení soudního poplatku. V takovém případě lze kasační stížnost podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o zastavení řízení [§ 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.]. Nejvyššímu správnímu soudu tedy v takovém případě nepřísluší posuzovat zákonnost žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného, nýbrž pouze zákonnost usnesení krajského soudu o zastavení řízení o žalobě.

[8] Nejvyšší správní soud neshledal namítanou nepřezkoumatelnost napadeného usnesení. Krajský soud vysvětlil zcela srozumitelně, že Nejvyšší správní soud vychází z judikatury civilních soudů týkající se institutu prominutí zmeškání lhůty pouze při interpretaci pojmu „vážné omluvitelné důvody“. Na rozdíl od civilistické judikatury totiž uplatňuje institut prominutí zmeškání lhůty nejen u lhůty zákonné, ale i u lhůty soudcovské, neboť lhůta pro zaplacení soudního poplatku je svým charakterem lhůtou soudcovskou. Díky tomu, že Nejvyšší správní soud pojímá institut prominutí zmeškání lhůty šířeji než civilní soudy, není žádost stěžovatelky o prominutí zmeškání lhůty pro zaplacení soudního poplatku pojmově nepřípustná (což by optikou civilistické judikatury byla). Krajský soud tedy v podstatě objasnil, že na stěžovatelku v otázce prominutí lhůty aplikoval pro ni příznivější přístup správních soudů.

[9] Polemika stěžovatelky stran charakteru lhůty pro zaplacení soudního poplatku je přitom zcela bezpředmětná, neboť krajský soud se v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu její žádostí o prominutí lhůty k zaplacení soudního poplatku řádně věcně zabýval. Závěr o povaze lhůty pro zaplacení soudního poplatku tedy neměl na jeho rozhodování žádný vliv. Pro úplnost lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2018, č. j. 5 As 204/2017 - 20, podle něhož má lhůta pro zaplacení soudního poplatku povahu lhůty soudcovské.

[10] Podstatou kasační stížnosti je nesouhlas stěžovatelky s tím, že krajský soud nevyhověl její žádosti o prominutí zmeškání lhůty pro zaplacení soudního poplatku, což vedlo k zastavení řízení o žalobě.

[11] Podle § 2 odst. 2 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o soudních poplatcích je poplatníkem soudního poplatku ve věcech správního soudnictví ten, kdo podal žalobu nebo jiný návrh, kterým se zahajuje řízení, přičemž podle § 4 odst. 1 písm. a) téhož zákona vzniká poplatková povinnost již podáním žaloby (návrhu na zahájení řízení). Nezaplatí-li žalobce soudní poplatek, postupuje soud podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, který ve znění účinném od 30. 9. 2017 stanoví, že pokud nebyl poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí v délce alespoň 15 dnů; výjimečně může soud určit lhůtu kratší. Po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví a k zaplacení poplatku po marném uplynutí lhůty se nepřihlíží. Podle § 40 odst. 5 s. ř. s. mimo jiné platí, že nestanoví-li zákon jinak, může předseda senátu z vážných omluvitelných důvodů na žádost zmeškání lhůty k provedení úkonu prominout.

[12] Ze spisu krajského soudu vyplývá, že stěžovatelka nezaplatila soudní poplatek při podání žaloby. Usnesením ze dne 8. 12. 2021, č. j. 60 Af 48/2021 - 25, ji proto krajský soud vyzval k úhradě soudního poplatku ve výši 3 000 Kč ve lhůtě 15 dnů od doručení tohoto usnesení a poučil ji, že po marném uplynutí této lhůty řízení zastaví. Usnesení bylo zástupci stěžovatelky doručeno dne 8. 12. 2021, posledním dnem lhůty pro zaplacení soudního poplatku byl tedy čtvrtek 23. 12. 2021. Stěžovatelka však soudní poplatek zaplatila až dne 11. 1. 2022. Společně se zaplacením soudního poplatku pak požádala o prominutí lhůty k jeho zaplacení. Pozdní úhradu zdůvodnila *„administrativním*

nedopatřením vzhledem k vánočním svátkům v kombinaci s koronavirovým zasažením příslušných pracovníků."

[13] Krajskému soudu nelze vytýkat, že za této situace řízení o žalobě zastavil, neboť pro to byly splněny veškeré zákonné podmínky. Na tomto závěru nemůže nic změnit ani argumentace stěžovatelky, že byly dány závažné důvody, pro které nebyla schopna soudní poplatek zaplatit a pro které bylo namístě prominout zmeškání lhůty pro úhradu soudního poplatku. Poukázat lze na rozsudek ze dne 7. 2. 2018, č. j. 2 As 3/2018 - 32, v němž Nejvyšší správní soud konstatoval: „*Jelikož poplatková povinnost vzniká již dnem podání žaloby a správní soud má povinnost účastníka řízení k zaplacení vyzvat, je celkový časový úsek více než postačující ke splnění poplatkové povinnosti (ať si již účastník vybere jakýkoli způsob úhrady). Účastníkům řízení nic nebrání soudní poplatek zaplatit ve stanoveném čase, tudíž je nedůvodné a z hlediska důsledků pro řízení i riskantní s platbou otálet a ponechávat ji až na konec soudem vymezené lhůty. Zkrácením doby pro zaplacení soudního poplatku, která byla kompenzována prodlouženou soudní lhůtou, zákonodárce pouze omezil benevolentnost právní úpravy ve prospěch hospodárnosti soudního řízení a předvídatelnosti pro účastníky řízení (nyní je jednoznačně určen konečný okamžik pro úhradu soudního poplatku a tím je poslední den stanovené lhůty), čímž nemohlo dojít k odepření přístupu k soudní ochraně.*" Tento závěr aproboval také Ústavní soud, který v usnesení ze dne 15. 5. 2018, sp. zn. IV. ÚS 1334/18, vyslovil, že „*již samotná povinnost soudů vyzvat poplatníka k úhradě splatného soudního poplatku je do jisté míry beneficiem, jelikož poplatková povinnost je jednoznačně určena zákonem a žalobcům v zásadě nic nebrání, aby ji řádně splnili již při podání žaloby. Pokud tak neučiní, a dokonce tak neučiní ani v dodatečné lhůtě poskytnuté soudem, je zastavení řízení logickým a ústavně konformním důsledkem jejich pasivity.*"

[14] Dle tvrzení stěžovatelky nastaly důvody, pro něž nemohla zaplatit soudní poplatek, až dne 16. 12. 2021. Jelikož žalobu podala již dne 22. 11. 2021, a k zaplacení soudního poplatku byla vyzvána dne 8. 12. 2021, měla i v tomto časovém horizontu dostatek prostoru pro to, aby soudní poplatek zaplatila. Jak bylo uvedeno ve výše citovaném rozsudku, soudní poplatek je splatný již s podáním žaloby, a sám účastník řízení nedůvodně zvyšuje procesní rizika, pokud s platbou otálí. Ostatně, o uvedených skutečnostech byla stěžovatelka krajským soudem řádně poučena. Nejvyšší správní soud rovněž zdůrazňuje, že soudní poplatek mohl zaplatit zástupce stěžovatelky, jemuž byla výzva k zaplacení soudního poplatku doručena. Zaplacení soudního poplatku totiž není nezastupitelným úkonem, který by příslušel jedině osobě účastníka řízení.

[15] Krajský soud nijak nepochybil ani při hodnocení skutečností, které měly stěžovatelce dle jejích tvrzení bránit v úhradě soudního poplatku. Ani podle názoru Nejvyššího správního soudu nelze tyto považovat za „vážné omluvitelné důvody" ve smyslu § 40 odst. 5 s. ř. s. K naplnění tohoto pojmu totiž nemohou vést obecná, blíže nespecifikovaná a ničím nepodložená tvrzení o administrativním nedopatření či koronavirovém zasažení příslušných pracovníků. Nelze přitom zohlednit vysvětlení a doložení okolností týkajících se zdravotního stavu jednatele stěžovatelky v kasační stížnosti. Tyto okolnosti stěžovatelka mohla a měla tvrdit a doložit již krajskému soudu (srov. rozsudek tohoto soudu ze dne 14. 9. 2021, č. j. 10 As 336/2021 - 20). Nejvyšší správní soud jakožto přezkumná instance nemůže zohledňovat skutečnosti, které stěžovatelka

neuplatnila v řízení před krajským soudem, ač tak učinit mohla. Již jen z charakteru předloženého vysvětlení přitom plyne, že stěžovatelce nic nebránilo uvést tyto okolnosti v řízení před krajským soudem.

[16] Nutno dodat, že krajský soud nebyl povinen stěžovatelku vyzvat podle § 37 odst. 5 s. ř. s. k opravě nebo odstranění vad podání. Žádost stěžovatelky byla věcně projednatelná, neboť obsahovala všechny potřebné náležitosti včetně uvedení důvodů, pro které stěžovatelka žádala o prominutí zmeškání lhůty (k tomu viz přiměřeně rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 3. 2018, č. j. 3 Azs 66/2017 - 31, publ. pod č. 3733/2018 Sb. NSS). Krajský soud pouze neshledal, že by stěžovatelka tvrdila takové důvody, pro které by bylo možno její žádosti v souladu s § 40 odst. 5 s. ř. s. vyhovět. S tímto hodnocením se ostatně Nejvyšší správní soud ztotožnil (viz výše).

[17] Vzhledem k výše uvedenému dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[18] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nebyla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti v řízení o kasační stížnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. května 2022

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu